

ÖZET
AYDIN İL MERKEZİ'NDE TURUNÇ AĞAÇLARINDA BULUNAN
COCCOIDEA, APHIDOIDEA VE ALEYRODOIDEA ÜST FAMILİYASINA
BAĞLI TÜRLERİN SAPTANMASI, BUNLARDAN *Aleurotrixus floccosus*
(Maskell)(Hemiptera: Aleyrodidae) 'UN POPÜLASYON DALGALANMASI
VE DOĞAL DÜŞMANLARININ BELİRLENMESİ

Hüseyin YERLİKAYA

Yüksek Lisans Tezi, Bitki Koruma Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hüseyin BAŞPINAR

2014, 41 Sayfa

Son yıllarda Aydın ilinde *Aleurotrixus floccosus* (Maskell) popülasyonunun arttığı ve bu durumun özellikle şehir merkezindeki süs bitkisi durumundaki turunç ağaçlarında önemli zararlara neden olduğu gözlemlenmektedir. Beyazsineklerin yanı sıra, kabuklubitler ve yaprakbitleri de görülen zararlı gruplarındandır. Bu çalışmanın amacı, turunç ağaçlarında gerek Aleyrodoidea gerekse Coccoidea ve Aphidoidea üst familyasına bağlı zararlıların saptanmasıdır. Ayrıca, yoğun popülasyonlara ulaştığı bilinen *A. floccosus*' un popülasyon dalgalanmasının ve doğal düşmanlarının belirlenmesidir. Bu amaçlarla; 2012-2013 yıllarında, Aydın merkezde; Muğla Bulvarı, Atatürk Bulvarı ve Batı Gazi Bulvarı olmak üzere üç ayrı bölgede peyzaj amaçlı kullanılan turunç ağaçlarında bulunan zararlı ve doğal düşmanların belirlenmesi amacıyla örneklemeler yapılmış ve örnekler laboratuvara getirilerek stereo mikroskop altında sayımlar yapılmıştır. Sonuç olarak Coccoidea üst familyasına bağlı *Coccus hesperidum* (Linnaeus), *Ceroplastes rusci* (Linnaeus) ve *Aonidiella aurantii* (Maskell) türleri tespit edilmiştir. Turunç ağaçlarında diğer bir zararlı grubu Aphidoidea üst familyasından *Aphis spiraecola* (Patch), *Aphis gossypii* (Glover), *Toxoptera aurantii* (Boyer de Fonscolombe) ve *Myzus (Nectarosiphon) persicae* (Sulzer) olmak üzere dört farklı yaprakbiti türü tespit edilmiştir. Aleyrodidae familyasından *A. floccosus* saptanmış ve yılda 3 döl verdiği, her iki çalışma döneminde ikinci dölde (haziran-temmuz) en yüksek popülasyona ulaştığı ve haziran ayından sonra zararlı popülasyonun azalan bir eğri gösterdiği belirlenmiştir. Kışı Aydın koşullarında turunç ağaçlarında nimf ve pupa döneminde geçirmektedir. *A. floccosus*' un doğal düşmanı olarak *Cales noacki* Howard (Hymenoptera: Aphelinidae) belirlenmiştir. Her iki çalışma dönemi boyunca *C. noacki* ile parazitlenme oranının en yüksek olduğu zamanın eylül ayı olduğu ve bu oranın %27,2' ye kadar yükseldiği görülmüştür. *A. floccosus*' un uygun iklim şartlarında ve ortamda doğal düşmanlarının bulunmaması durumunda yüksek popülasyonlar oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, özellikle şehir merkezinde yapılan sivrisinek ilaçlamalarında gerekli önlemlerin alınarak doğal düşman varlığının korunması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Coccidae, Diaspididae, Pseudococcidae, Aleyrodidae, *Aleurothirixus floccosus*, *Cales noacki*, Aydın, Turunç.